

Efektyvumo sąlyga nepriklausomų šilumos tiekėjų įtraukimui į esamus šilumos tiekimo tinklus

R.K.

2012.02.21

Problema

- „Grigiškės“ nori tiekti šilumą Vilniui.
- **Valdžios institucijos** iš karto **imasi iniciatyvos** leisti tą lengviau realizuoti.
- Tačiau, mano suvokimu, **ignoruojamas masto ekonomijos** šilumos ūkyje veiksnys.
- Gali būti **paradoksas**: daugiau konkurencijos, bet **didesnė kaina šilumos vartotojams**.

Skaičiavimai

- Pavyzdžiui, jei „Vilniaus energija“ (VE) gamina Vilniui visus 100 proc. šilumos (sunormuojam i 1), o „Grigiškes“ (GR) nieko, tai svertinė kaina vartotojui bus, tarkime, 24 ct/kWh. [Excel funkcija =sumproduct(pVE,pGR;qVE,pGR)]
- Tarkime, kad VE gaminamos šilumos kWh kainos (centais) struktūra yra $p = \text{fiksuoti kaštai}/q + \text{kintami kaštai}$ (pvz., $p = 4/q + 20$).
- Jei duodam GR gaminti 0,1 dalį, o VE 0,9 dalį, tai svertinė kaina liks 24, **nebent GR kaina yra mažesnė nei 20 ct/kWh.**
- O jei GR kaina tik vos palys po VE 24 ct/kWh kaina, tai svertinė kaina išaugs! Beje, GR planuoja parduoti šilumą tik 5 proc. pigiau.

(<http://verslas.delfi.lt/energetics/ruosia-palankesnes-salygas-pigesnei-silumai.d?id=55794863>)

	VE	GR	Svertine
p	24	20	24
q	1	0	

	VE	GR	Svertine
p	24,4	20	24
q	0,9	0,1	

Ką sako Šilumos ūkio įstatymas?

- **10 straipsnis. Šilumos supirkimas iš nepriklausomų gamintojų**
- 1. Šilumos tiekėjai **superka iš nepriklausomų šilumos gamintojų šilumą.** <...> Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, nustatydama šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarką ir sąlygas, privalo atsižvelgti į **veiksmingos konkurencijos šilumos gamyboje užtikrinimo**, atliekinių ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo šilumai gaminti skatinimo principus bei **šilumos vartotojų teisę gauti šilumą mažiausiomis sąnaudomis**. Visais atvejais šilumą, superkama iš nepriklausomų šilumos gamintojų, **negali būti brangesnė** negu šilumos tiekėjo palyginamosios šilumos **gamybos sąnaudos**.
- BET NEPRIKLAUSOMO TIEKĖJO ŠILUMOS KAINA TURI BŪTI NE TIK MAŽESNĖ, O GEROKAI MAŽESNĖ, KAD SVERTINĖ KAINA NEPADIDĖTŲ.

Kiek mažesnė turi būti nepriklausomo tiekėjo kaina?

Žymėjimai:

p_0^{VE} esama kaina seno šilumos tiekėjo (ct/kWh)

p_1^{VE} nauja kaina seno šilumos tiekėjo (ct/kWh)

p^{GR} maksimali naujo tiekėjo kaina, kad vidutinė kaina vartotojams nepadidėtų (ct/kWh)

q naujo tiekėjo šilumos gamybos dalis

c^F fiksuoti seno gamintojo kaštai (ct/kWh)

c^V kintamieji seno gamintojo kaštai (ct/kWh)

Efektyvumo sąlyga:

$$(1 - q)p_1^{VE} + qp^{GR} \leq p_0^{VE}$$

$$(1 - q) \left[\frac{c^F}{(1 - q)} + c^V \right] + qp^{GR} \leq p_0^{VE}$$

$$p^{GR} \leq \frac{p_0^{VE}}{q} - \frac{c^F}{q} - \frac{(1 - q)c^V}{q}$$

Konkurencija ar planavimas?

- Todėl glumina “karštakošės” šnekos kurtis privačiai konkurencijai šilumos ūkyje [Vilniuje „Dalkia“ planai 300 MW biokuro katilui, Kaune „Fortum“, Klaipėdoje „Fortum“, Ukmergėje... ir pan.]
- **Masto disekonomija veiks prieš šilumos vartotojų interesus, konkurencija – „už žmones“ (potencialiai „mažesnė kaina“), o bendras efektas gali būti TA PATI ar net DIDESNĖ šilumos kaina, ir KRŪVOS vėjais paleistų investicijų.**
- **ŠIAME SEKTORIUJE LABIAU REIKIA PLANAVIMO, O NE KONKURENCIJOS!** Štai kodėl vėl siūlau bent pradėti svarstyti nacionalines valstybines šilumos tiekimo kompanijos atgaivinimą, kad būtų suderinta nacionalinė politika šilumos tiekimo sektoriuje.
- Dabar gi, pavyzdžiui, J. Šimėnui renovacija-perėjimas prie biokuro yra “vištos-kiaušinio klausimas” (tezė V.Savukyno radijo laidoje 2012 m. sausio mėn.), mano gi kuklia nuomone, **pirma – renovacija**, kuri sumažins šilumos vartojimą apie 50 proc., o **po to – dvigubai mažesnes galios biokuro katilai**...